

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De spe, cuius certitudo oritur ex tribus, & de triplici signo manifesto
æternæ salutationis. Cap. LXXXVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

tem appositum Si verò respectus habetur ad ea, quæ radicaliter sunt credenda, tunc sunt quatuordecim, quorum septem pertinent ad diuinitatem, & septem ad Christi humanitatem. Et secundum Theologos, post tempus reuelatæ gratiæ, tam maiores, quam minores tenentur habere fidem explicitam articulorum Incarnationis Christi, præcipue quantum ad ea, quæ communiter in Ecclesia solemnizantur, & publicè proponantur. Vnde, secundum Thomam in secunda Secunda, licet omni tempore fides eadem fuerit de mysterio Incarnationis Christi apud omnes, diuersimodè tamen secundum diuersitatè temporum & personarum. Nam ante statum peccati fidem explicitam habuit homo de Incarnatione Christi, secundum quod Incarnatio ordinabatur ad consummationem gloriæ, non autem secundum quod ordinabatur ad liberationem à peccato: quia homo non erat præcius peccati. Post peccatum verò fidem habuit explicitam, non solum de Incarnatione, sed etiam de eius Passione, & Resurrectione, quibus humanum genus à peccato & morte liberaretur. Et quânto Patres antiqui Christo fuerunt magis propinqui, tantò magis fidem explicitam habuerunt. Dicit enim Gregorius, quod secundum clementum temporum creuit scientia sanctorum Patrum. Tempore verò reuelatæ gratiæ, tenentur omnes habere fidem explicitam de articulis Incarnationis Christi, vt dictum est, & etiam fidem explicitam sanctissimæ Trinitatis, vt potè sine qua mysterium Incarnationis Christi explicite credi non potest. Sufficit tamen quod minores alios articulos de diuinitate credant implicitè. Implicitè verò credere, est credere quicquid Ecclesia credit.

De spe, cuius certitudo oritur ex tribus, & de triplici signo manifesto æternæ saluationis. Cap. LXXXVIII.

Spes.

Qua est ista, qua progreditur quasi aurora consurgens, pulchra vt luna? &c. Expediti de prima virtute Theologica, iam de secunda, scilicet spe, breui stylo prosequamur. Est autem spes expectatio certa futuræ beatitudinis, ex Dei gratia & meritis proprijs proueniens. Dicitur autem expectatio certa, quia proprius actus spei est, non solum sperare, sed etiam expectare futuram beatitudinem. Spes enim tendit in aliquod bonum possibile nobis adipisci: & hoc duobus modis. Vno modo secundum virtutem propriam: & hoc modo dicitur spes sperare tantum. Alio modo per virtutem alienam: & hoc modo proprie

proprie dicitur expectare velut ab alio expectare: Quae duo tangit Apostolus ad Rom. dicens: *Si autem quod non videmus speramus; per patientiam expectamus.* Et haec expectatio dicitur certa: quia sicut fides innitur primae veritati; quae fallere non potest; ita spes innitur summae liberalitati; quae deficere non potest. *Scio*, inquit Apostolus, *cui credidi & certus sum. quia potens est servare depositum meum in illum diem.*

Rom. 8.

2. Tim. 1.

Spes beatitudinis.

Hanc autem certitudinem consequendi beatitudinem electi primo concipiunt, ex aeterna Dei ordinatione; qua nos creando praeordinavit ad eam consequendam. Secundo, ex auxilio divinae omnipotentiae. Tertio, ex auxilio divinae misericordiae. Quarto, ex infinita Dei liberalitate. Quinto, ex liberi arbitrij ad peccatum inflexibilitate; quia non ponunt supradictis obstaculum alicuius peccati. Veruntamen aliqui spem habentes futurae beatitudinis, deficiunt a consecutione beatitudinis; non quidem ex defectu divini auxilij, quod in quatuor primis consistit, sed ex defectu liberi arbitrij ponentis obstaculum peccati. Et ideo, secundum Gregorium, nihil nobis est securius, quam sub spe semper timere, ne mens incauta desperando se in vicis dei jciat, aut extollendo de donis ruat. Securitas quidem esse debet in spe, sed timor in conversatione; ut & illa certantes foueat, & ista torpentes pungat: quia *beneplacitum est Domino super timentes eum. & in eis qui sperant super misericordia eius.* Sic enim sancti viri sub spe sunt certi, quod tamen semper sint de tentatione suspecti. Semper enim ad adversarij certamen erigendus est animus, semper contra occultas insidias cautela providenda: quia *tentatio est vita hominis super terram.* Quidam tamen post conversionem ad penitentiam, nimis indiscretum timorem & metum habeat de peccatis: quibus consulit super Cantica Bernardus, dicens: *Suadeo vobis amicis meis interdum flectere pedem ab anxia recordatione viarum vestrarum, & arripere itinera planiora serenioris memoriae beneficiorum Dei, ut qui in vobis confundimini, ipsius intuitu respiretis, & experiamini illud Psalmista: Delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui.* Interpoletur ergo laxiori recordatione divinae benignitatis cor vestrum, ne forte praeter tristitia magis induretur, & desperatione plus pereat. Misceamus absinthio mel, ut salubris amaritudo salutem tunc dare possit, cum immixto temperata dulcore bibi poterit. Nam maior est Iesu pietas, quam quavis iniquitas: & si sentitis de vobis in humilitate, sentire tamen magis de Domino in bonitate. Nemo namque benefaciens, de Dei pietate, misericor-

Psalm. 146.

Job 7.

Psalm. 36.

Sapient. 11.

diāq; desperare debet: quia si Deus peccatorib; parcit, quāto magis iustis clementer & misericorditer cōdescendit? Et ideo, secundū Richardum, de exterminatione mali post dignam satisfactionem & concupiscentiam edomitam, debemus consolationem recipere, & ad spem veniā, securitatisque quietem animam reformare, plusque diligere securam, & absque timore in Dei pietate confidentiam, quā pestilentē desperationis desideriam. Hinc, secundū Gregorium est, qui seruile estimat Dominicam in iudicio formidare presentiam, ac ne in cōspectu patris veniat, illa agit, per quē se filium recognoscat. Discit iudicem tora expectatione diligere, ac salubriter timendo renuit timere; timet filialiter, vñ non timeat seruiliter. Alioqui incassum de spe praesumit, qui timere Deum in suis operibus renuit. Quod si vacillat adhuc trepida conscientia, de timore se penitus transferat in amorē: quia sola perfectio charitatis foras mittit timorem. Et tunc accipiet spiritum adoptionis filiorum, in quo clamabit: *Abba, Pater*. In eo namque, quod nostra deuotio se habet ad Deum, non vt ad iudicem vel dominum, sed vt ad patrem vel sponsam, in eadem deuotione stat ipsa attestatio, & nobis infunditur, quod filij Dei sumus, quod sit per Spiritum sanctum.

1. Ioan. 4.

Rom. 8.

Obiectum
spei.

Heb. 6.

Deinde tangit obiectū spei, quod est futura beatitudo, quae proprie consistit in Dei visione. Dicit enim Apostolus ad Hebraeos, quod *spem sicut anchoram habemus animae nostrae, & firmam, & incedentem*, id est, incedere facientem, *vsque ad interiora velaminis*, id est, ad caelestem beatitudinem nobis velatam: quia beatitudo futura nobis in via est velata & occulta. Hanc autem firmam spem operatur Spiritus sanctus, praesertim in his, qui iustitiae semitas ingredi non refugiunt, certissima signa cordibus eorum imprimens, quod remissionem peccatorū consecuti sunt. Et quanto perfectior & sanctior eorum vita fuerit, tanto maior certitudo comitatur de peccatorum remissione, & aeterna beatitudine. Vnde certitudo spei oritur ex tribus, scilicet ex abundantia infusione gratiarum, ex abundantia meritorum, & ex prae gustatione aeternorum. Quae tria Spiritus sanctus operatur in electis, gratiam infundens, ad diligendum Deum; vires administrans, ad bene operandum; & spiritualem dulcedinem donans, ad caelestia prae gustandum. Hunc enim spiritum dat Deus intimis suis, quasi quoddam pignus aeternae felicitatis, per quod ad interioris spei certitudinem reboratur. Vnde super illud Apostoli: *Qui dedit nobis pignus Spiritus*, dicit Gregorius:

Spei certitudo.

2. Cor. 1.

Gregorius:

gorius: Ad hoc enim pignus accepimus, vt de promissione, quæ nobis sit, certitudinem teneamus. Donum ergo Spiritus sancti pignus dicitur, quia per hoc anima nostra ad interioris spei certitudinem roboratur. Tandem subiungit modum, vel medium attingendi primum illud, dicens: Ex gratia Dei, & proprijs meritis proneniens. Spes autem Modus spei. non præsupponit merita in actu, sed in proposito. Cum enim spes sit habitus infusus, sicut fides & charitas, ex pura Dei gratia causatur. Sed ideo sperat aliquis, quia per merita, quæ proponit, ad beatitudinem se peruenire sperat. Et quamuis opera nostra non sint meritoria, nisi ex Dei gratia, tamen sine meritis aliquid sperare non est spes, sed præsumptio dici potest: nec quisquam perfectus cõfidit in suis meritis, vt sunt opera propria, sed vt diuinæ gratiæ sunt opera, dicens cum Apostolo: *Gratia Dei sum id quod sum.* Vnde, secundum Bernardum in sermone de Septuagesima, quædam sunt signa salutis & indicia manifesta, vt indubitabile sit eum esse de numero electorum, in quo signa illa permanserint. *Tres sunt, inquit, qui testimoniũ dant in terra, Spiritus, aqua, & sanguis.* Christus enim proprium sanguinem dedit in redemptionem, aquam simul de latere suo produxit in ablutionem, ac Spiritum sanctum emisit, qui *nostram adiuuaret infirmitatem.* Quis autem habet testimonium effusi sanguinis, nisi qui continet à peccatis? Is enim abiicit iugum miseræ seruitutis, quod est signum suæ redemptionis, quam operatur sine dubio Christi sanguis. Alioqui nõ est via ad regnum sine primitijs regni, nec sperare potest caeleste regnum, cui necdum super propria membra regnare donatur. Deinde ab aqua testimonium habet, qui *dignos penitentia fructus agit, in gemitu suo laboras, & lacrimis* Lucæ 3. lectum conscientia lauans. Addatur & illud Ezechielis: In quacunq; hora peccator ingemuerit, *omnium peccatorum suorum non recordabor* Psal 6. Ezech. 18. amplius. Denique, nouum superuenisse spiritum noua conuersatio testatur, amplectendo ardua, & sustinendo graua; quia secundum Gregorium, beatorum mens, quò duriora pro veritate tolerat, eò cõtius æternitatis præmia sperat. Nam in Deum tantò spes solidior surgit, quantò pro illo quisque grauiora pertulerit. Et quia vita vitæ mortalis, spes est vitæ immortalis: ideo sic in æternitate animum figit, quòd exterius nulla mala, quæ tolerat, sentit.

De charitatis emptione, & de amore naturali, & quomodo differunt amor, dilectio, & charitas. Cap. LXXXIX.